

УДК 330

Галазюк Н.М. к.е.н., доцент

Зелінська О.М. к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

Інвестиційний потенціал регіонів як пріоритет державної інвестиційної політики в умовах поглиблення світогосподарських зв'язків

Розкрито сутність та значення державної інвестиційної політики для формування інвестиційного потенціалу регіонів країни, виділено базові фактори його формування в умовах поглиблення світогосподарських зв'язків.

Ключові слова: інвестиції, державна інвестиційна політика, інвестиційний потенціал регіону, інституційне середовище.

Galaziuk N., Zelynska O.

Investment potential of region as a priority public investment policy under the deepening global economic relations

Today one of the main tools that provide positive changes in the national economy, including in the regions is the process of investment which will stimulate to increase the quality of economic complex development and introduction of new scientific and technological progress. Rational use of investment potential will provide economic growth, both regionally and at the national level.

The concentration of public and private investment capital and provide access to new technologies, investment flows contribute to the revitalization of the domestic markets for goods and services, which in turn will ensure macroeconomic stability and allow to solve social problems during the reform of the national economy.

In Ukraine today is not created clear and transparent investment policies as a result vicious circle formed when investments do not come in the economy, there is a decline in domestic production and reduced investment potential. So bring our country out of this situation can reasonable investment policy.

The article is to study the role of the investment potential of regions and state investment policy in conditions of deepening economic relations.

Investment potential of regions formed by the gradual accumulation of investment opportunities that are not realizable immediately at the regional level.

Economic conditions present the basis for the formation of the investment potential of Ukraine's regions. It should be noted that the formation of investment potential impact, both positive and negative factors

Today, the global economic system inherent inclusive globalization that means deepening and spreading economic relations, expansion of financial markets and the acceleration of global economic development. Such conditions forced each country to

seek ways and choices about their own economic growth, the most important prerequisite of which is the investment potential of the country.

Implementation of investment opportunities in the region in terms of investment policy should be conducted from the perspective of institutional theory of property rights.

Conclusions. The efficiency of state investment policy is manifested through the implementation of the investment potential in the context of globalization, which in turn structures the institutional environment of investment potential, the basic elements of which are: investment rules and investment markets and investment institutions. In this sense, the problem of formation of investment potential problem is the formation and permanent changes in its institutional environment.

Keywords: investment, public investment policy, the investment potential of the region, institutional environment.

Галазюк Н. Н., Зелинская О. Н.

Инвестиционный потенциал регионов как приоритет государственной инвестиционной политики в условиях углубления мирохозяйственных связей

Раскрыта сущность и значение государственной инвестиционной политики для формирования инвестиционного потенциала регионов страны, выделены базовые факторы его формирования в условиях углубления мирохозяйственных связей.

Ключевые слова: инвестиции, государственная инвестиционная политика, инвестиционный потенциал региона, институциональная среда.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями.

Територіальні утворення кожної країни, що формують її потенціал, відрізняються своєю галузевою структурою та часткою у виробництві валового національного продукту. Саме такі особливості визначають інвестиційний потенціал регіону та ступінь їх привабливості іноземними інвесторами. Сьогодні одним із основних засобів, що забезпечить позитивні зміни в національній економіці, в тому числі в регіонах є процес інвестування, який стимулюватиме до підвищення якісних показників народногосподарського комплексу та впровадження нових розробок науково-технічного прогресу. Рациональне використання інвестиційного потенціалу забезпечить економічне зростання, як на регіональному, так і на загальному державному рівнях.

Питання інвестиційних надходжень в економіку країн знаходиться в центрі економічних досліджень в продовж тривалого періоду часу. Це пояснюється тим, що більші обсяги інвестицій забезпечують економічне зростання в країні. Активізація інвестиційних потоків це гарантований процес забезпечення соціально-економічних перетворень в Україні.

Концентрація державного, приватного та інвестиційного капіталу забезпечують доступ до новітніх технологій, інвестиційні потоки сприятимуть поживленню вітчизняних ринків товарів та послуг, що в свою чергу забезпечить макроекономічну стабільність та дозволить вирішувати соціальні проблеми в період реформування національної економіки.

В Україні на сьогоднішній день не створено чіткої та прозорої інвестиційної політики, як наслідок утворилося замкнуте коло коли інвестиції не надходять в економіку країни, відбувається спад національного виробництва та зниження інвестиційного потенціалу регіонів. Тому вивести нашу державу з такої ситуації зможе обґрунтована інвестиційна політика.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Дослідження питань розвитку інвестиційного потенціалу у умовах поглиблення світогосподарських зв'язків зустрічаються у працях багатьох вчених економістів, зокрема, І. Ю. Бережна, І.О. Бланк, В. Гомольська, Б.В. Губський, В.К. Гуртов, М.А. Латинін, М.А. Козоріз, О.М. Марголін, В.О. Онищенко, В.В. Поверенов, Г.О. Резнік, В.В. Борщевський, М.П. Бутко, С.С. Герасименко, І. Олександренко, К.М. Романов, Р.В. Ягоменко.

Проаналізувавши ряд наукових публікацій, можна засвідчити про недостатній рівень вивчення проблем галузевого та територіального розподілу інвестицій на регіональних рівнях.

Цілі статті. Метою статті є дослідження ролі інвестиційного потенціалу регіонів та формування державної інвестиційної політики в умовах поглиблення світогосподарських зв'язків.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Інтенсифікація інвестиційних потоків є першочерговою умовою виходу української економіки з кризи та забезпечення її

розширеного відтворення. Необхідність здійснення інвестицій пояснюється наявністю в регіонах України інвестиційного потенціалу, реалізація якого пришвидшить розвиток національного господарства в цілому і дозволить реалізувати стратегічні плани.

Інвестиційний потенціал регіонів формується шляхом поступового накопичення інвестиційних можливостей, які не можна реалізувати миттєво на рівні регіонів.

Економічні умови сьогодення створили підґрунтя для формування інвестиційного потенціалу регіонів України. Слід зауважити, що на утворення інвестиційного потенціалу впливають, як позитивні, так і негативні чинники (рис).

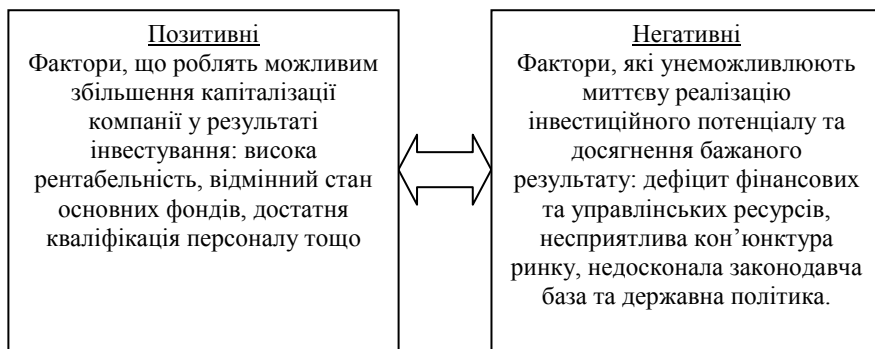

Рис. Фактори формування інвестиційного потенціалу в умовах посилення світогосподарських зв'язків.

В економічно розвинутих країнах, де працюють економічні закони, процес формування та реалізації економічного потенціалу здійснюється шляхом безперервного реінвестування прибутків у галузі та регіони. В країнах де відсутні ефективні ринкові механізми відбувається надмірне накопичення інвестиційного потенціалу, що призводить до несприятливої макроекономічної ситуації, ризику інвестування в регіони та підприємства, і як наслідок норма рентабельності від інвестицій є неприйнятно низькою для потенційних інвесторів.

Сьогодні світовій економічній системі притаманний всеосяжний процес глобалізації, що означає поглиблення та поширення світогосподарських зв'язків, розширення фінансових

ринків та прискорення планетарного економічного розвитку. Саме такі умови примушують кожну країну шукати шляхи та альтернативи щодо власного економічного зростання, найважливішою передумовою якого є інвестиційний потенціал регіонів країни.

Основною стратегічною ціллю інвестиційної політики держави в контексті формування інвестиційного потенціалу є перетворення економічних чинників в економічні ресурси регіонів через набуття ними вартісного вираження, спрямування інвестиційних потоків в реальний сектор національної економіки, що забезпечить її розширене відтворення.

Реалізацію інвестиційних можливостей регіонів з точки зору інвестиційної політики держави слід здійснювати з позиції інституційної теорії прав власності.

Інституційна теорія прав власності визначає відносини власності, виходячи з принципу обмеженості ресурсів, тому відносини власності становлять систему винятків з доступу до них. Зв'язок між діями економічних агентів та їх благополуччям є тим тісніше, чим чіткіше визначені та надійно захищені права їх власності [1].

Правила здійснення інвестиційної діяльності повинні бути віднесені в правове поле, що дасть можливість визначити:

- по-перше, належність інвестиційних ресурсів до їх власників,
- по-друге, мотиви у інвесторів правочинності власності,
- по-третє, межі прав суб'єктів інвестиційної діяльності з приводу розпорядження, володіння та користування інвестиційними ресурсами,
- по-четверте, правові інструменти захисту споживачів.

Слід зауважити, що основною запорукою продуктивного використання інвестиційного потенціалу регіонів країни з точки зору інвесторів є чітко встановлені і захищені права власності.

Основними елементами, що забезпечують процес формування інвестиційного потенціалу регіонів країни є правила інвестування, інвестиційні ринки та інвестиційні інституції, які регулюють відносини між економічними агентами.

У складі інституційного середовища інвестиційні інституції на інвестиційному ринку здійснюють особливий вид економічної

діяльності – інвестиційну діяльність, результатом якої є створення власного специфічного продукту: акумульованих інвестиційних та кредитних ресурсів, засобів платежу, а також різноманітних фінансових послуг [4].

Інвестиційна політика держави формує правила інвестиційної діяльності, які в свою чергу гарантують встановлення чітких правочинностей власників інвестиційних ресурсів, що забезпечує формування оптимальної структури власності в економіці, а також підвищення якості корпоративного управління.

Ефективне функціонування інвестиційного ринку, рівень його інвестиційної привабливості та надійності залежить від інституційних інвесторів, які взаємодіють на ньому та відрізняються інструментарієм та способом здійснення інвестиційної діяльності. Сьогодні ми можемо говорити про те, що роль та значення інституційних інвесторів у світовій економіці безперервно зростає, адже саме вони забезпечують вигоду як для інвесторів, так і для позичальників. Акумулюючи кошти дрібних вкладників, інституційні інвестори відкривають їм доступ до збереження та примноження власних вкладів шляхом професійного інвестування та управління. Позичальники ж, в свою чергу, отримують доступ до довгострокових інвестиційних ресурсів. Таким чином, банки та небанківські кредитно-фінансові інституції, виступаючи у ролі інституційних інвесторів, відіграють особливу роль на інвестиційних ринках та сприяють формуванню розвиненого та потужного інвестиційного потенціалу [2, с.81].

Висновки. Ефективність державної інвестиційної політики проявляється через реалізацію інвестиційного потенціалу в умовах глобалізації, що в свою чергу структурує інституційне середовище інвестиційного потенціалу, базовими елементами якого виступають: правила інвестування, інвестиційні ринки та інвестиційні інституції. У цьому розумінні проблема формування інвестиційного потенціалу є проблемою формування та перманентних змін його інституційного середовища.

Інвестиційний клімат є визначальною інтегральною характеристикою процесу формування інвестиційного потенціалу регіону.

1. Бережна І.Ю. Особливості формування інвестиційного потенціалу у трансформаційній економіці: інституційний підхід / І.Ю. Бережна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=3208
2. Гаврилюк О.В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України. Ч. 2 / О.В. Гаврилюк // Фінанси України. – 2008. – № 3. – С. 78–93.
3. Латинін М.А. Розвиток інвестиційного потенціалу регіону як об'єкт державного управління / М.А. Латинін, О.В. Думенко // Право та державне управління. Зб. наук. праць. – Запоріжжя, 2010. – № 1. – С. 130–134.
4. Олександренко І.В. Оцінювання впливу прямих іноземних інвестицій на економічний розвиток регіону / І.В. Олександренко // Держава і регіони. Серія: Економіка і підприємництво. – 2009. – № 4. – С. 134 – 141.